

Tietoa työn tueksi 5/2026

Osallisuuden edistämisen periaatteet ja tarkistuslista lasten parissa toimiville

Kati Honkanen & Reetta Kalliomeri

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN KOORDINAATIO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

1.painos, 2026

Kirjoittajat:

Kati Honkanen, SOS-Lapsikylä

Reetta Kalliomeri, SOS-Lapsikylä

Taitto:

Liisa Tatti, Nuorten Akatemia

ISBN 978-952-13-7063-2 (pdf)

ISSN 2984-3952

Tietoa työn tueksi

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation julkaisuja

www.osallisuudenkoordinaatio.fi

Lisätiedot julkaisusta:

kati.honkanen@sos-lapsikyla.fi

reetta.kalliomeri@sos-lapsikyla.fi

elina.weckstrom@sos-lapsikyla.fi

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN KOORDINAATIO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

TIETOA TYÖN TUEKSI -JULKAISUSARJA

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation julkaisusarja on suunnattu erityisesti valtakunnallisille ja alueellisille ESR+ 4.3-hankkeille, jotka kehittävät lasten, nuorten ja perheiden palveluita osana EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027. Julkaisusarjan tavoitteena on tukea hanketoimijoiden osaamista osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä sekä tuottaa hankkeiden toiminnasta tietoa, jotta hyvät käytännöt ja toimintamallit voidaan ottaa laajemmin käyttöön.

Tiivistelmä

Osallisuus on käsitteenä moniulotteinen ja liittyy lapsen arkeen ja elämään laajasti. Osallisuuden edistämisellä voidaanakin viitata moniin erilaisiin asioihin. Perinteisesti osallisuutta lähestytään aikuisten määritelmistä käsin. Tämä julkaisu tarjoaa vaihtoehtoisen ja täydentävän näkökulman. Julkaisuun on koottu lasten osallisuuden edistämisen periaatteet sekä tarkistuslista. Periaatteet ja tarkistuslista pohjautuvat tutkimuksiin, joissa osallisuutta on lähestytty lasten kokemusten ja näkemysten kautta. Pohjana lasten osallisuuden edistämisen periaatteille ja tarkistuslistalle toimii kansallisen lapsistrategian määritelmä, joka tunnistaa lasten osallisuuden kokemusten kannalta tärkeiksi ulottuvuuksiksi:

- 1) lapsen kokemuksen kuulumisesta yhteisöön sekä
- 2) lapsen kokemuksen mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa itselle tärkeissä asioissa.

Kokemus kuulumisesta ja mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa limittyvät myös keskenään.

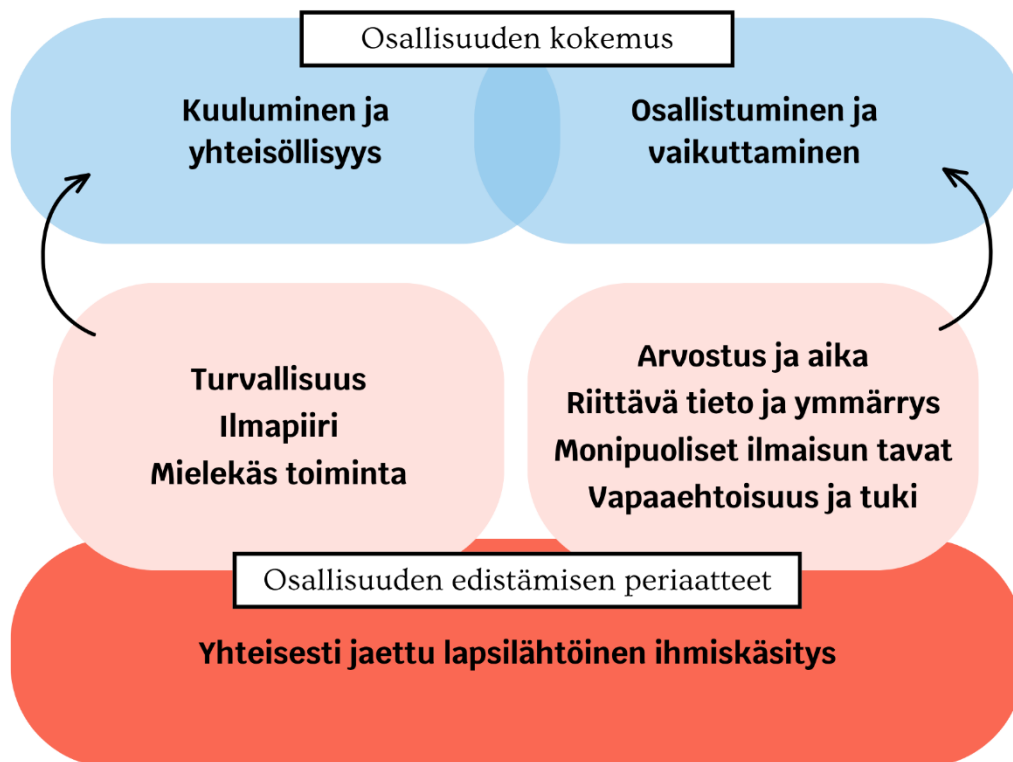

Julkaisu auttaa aikuista pysähtymään omien ajattelu- ja toimintatapojen äärelle. Periaatteita ja tarkistuslistaa voi käyttää työvälineenä oman työn reflektoinnissa, yhteisissä keskusteluissa, toiminnan kehittämisessä ja arvioinnissa. Julkaisu ei tarjoa valmiita ratkaisuja, mutta kannustaa huomioimaan ja soveltamaan lasten kanssa syntyneitä osallisuusymmärrystä osana omaa työtä. Julkaisussa esitellyt periaatteet ja tarkistuslista nostavat esiin, että:

- Aikuisten asenteilla, valinnoilla ja toimintatavoilla on suuri vaikutus sekä lapsille syntyviin mahdollisuuksiin osallistua että lapsille syntyviin kokemuksiin kuulumisesta ja kuulluksi tulemisesta.
- Osallisuus ei ole yksittäinen menetelmä tai temppu, vaan syntyy monen asian seurauksena. Näitä ovat esimerkiksi lapsen kokema turvallisuus ja mahdollisuudet osallistua itselle mielekkääseen toimintaan.
- Jokainen lapsi on yksilö ja osallisuuden edistämisen teot ovat erilaisia erilaisissa tilanteissa.
- Oman toiminnan ääreen pysähtyminen ja sen reflektointi on tapa löytää konkreettisia osallisuuden vahvistamisen tapoja.

Lasten osallisuuden edistäminen

KUVIO 1. Lasten osallisuuden edistäminen

Asiasanat: lapset, osallisuus, yhteisöllisyys, osallistuminen

Sammanfattning

Delaktighet är ett mångdimensionellt begrepp som på många sätt anknyter till barnets vardag och liv. Att främja delaktighet kan därför innebära många olika saker. Traditionellt har delaktighet ofta definierats utifrån vuxnas perspektiv. Denna publikation erbjuder ett alternativt och kompletterande perspektiv. Publikationen sammanställer principer för att främja barns delaktighet samt en checklista. Principerna och checklistan bygger på forskning där delaktighet har undersökts utifrån barns egna erfarenheter och perspektiv. Som grund för både principerna och checklistan används den nationella barnstrategins definition, enligt vilken barns upplevelser av delaktighet består av:

- 1) barnets upplevelse av att höra till en gemenskap.
- 2) barnets upplevelse av att ha möjlighet att delta och påverka i frågor som är viktiga för barnet.

Upplevelsen av tillhörighet och möjligheten att delta och påverka är nära sammanlänkade.

Målet med publikationen är att hjälpa vuxna att stanna upp och reflektera över sina egna tanke- och arbetssätt. Principerna och checklistan kan användas som verktyg för reflektion kring det egna arbetet, för gemensamma diskussioner samt för utveckling och utvärdering av verksamheten. Publikationen erbjuder inga färdiga lösningar utan uppmuntrar till att beakta den förståelse av delaktighet som vuxit fram genom barns erfarenheter och tillämpa den i det egna arbetet.

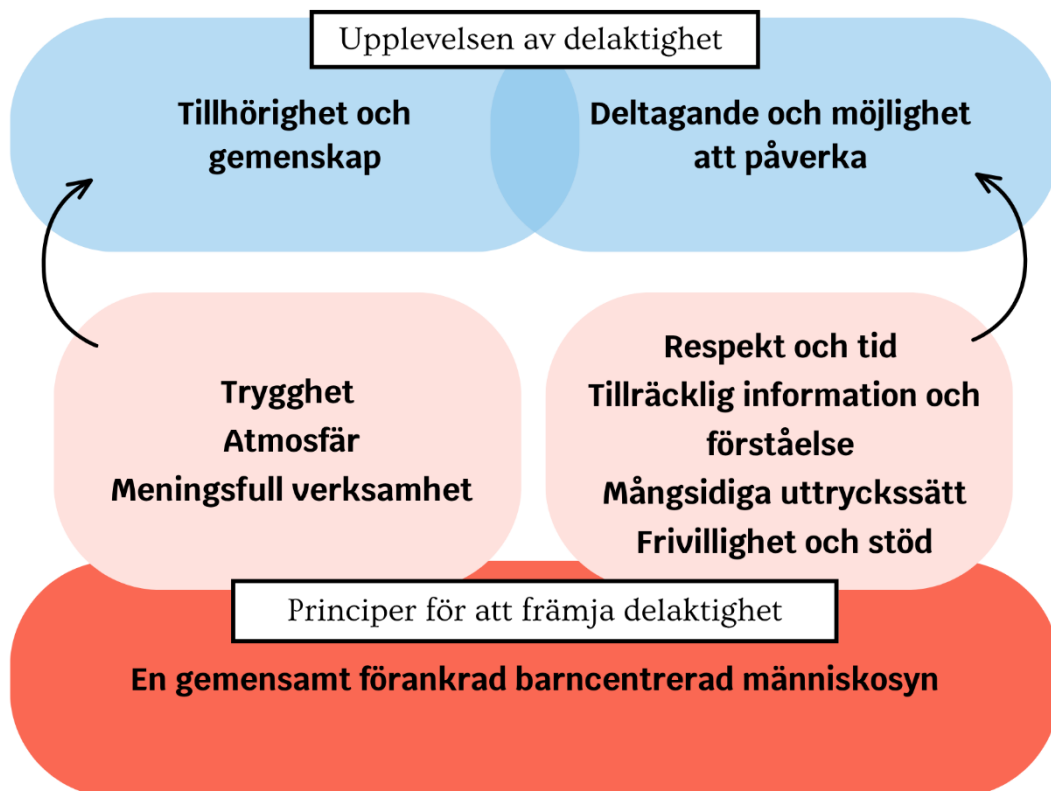
De principer och den checklista som presenteras i publikationen lyfter fram följande perspektiv:

- Vuxnas attityder, val och arbetssätt har stor betydelse både för de möjligheter barn får att delta och för deras upplevelser av tillhörighet och att bli hörda.

- Delaktighet är inte en enskild metod eller ett enskilt verktyg utan uppstår genom samspelet mellan många olika faktorer. Exempel på sådana är barnets upplevelse av trygghet och möjligheterna att delta i verksamhet som känns meningsfull för barnet.
- Varje barn är unikt, och sättet att främja delaktighet varierar beroende på situation och sammanhang.
- Att stanna upp och reflektera över det egna handlandet är ett sätt att identifiera konkreta möjligheter att stärka delaktigheten.

Främjande av barns delaktighet

FIGUR 1. Främjande av barns delaktighet

Nyckelord: barn, delaktighet, gemenskap, deltagande

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN KOORDINAATIO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Sisältö

1 Lasten osallisuuden edistämisen seitsemän periaatetta	1
2 Osallisuuden edistämisen tarkistuslista tutkimuksiin peilaten	3
2.1 Turvallisuus	3
2.2 Ilmapiiri	4
2.3 Mielekäs toiminta	5
2.4 Arvostus ja aika	6
2.5 Riittävä tieto ja ymmärrys	7
2.6 Monipuoliset ilmaisun tavat	8
2.7 Vapaaehtoisuus ja tarvittava tuki	9
3 Pohjana yhteisesti jaettu lapsilähtöinen ihmiskäsitys	10
4 Sju principer för att främja barns delaktighet	11
Lähteet	13

1 Lasten osallisuuden edistämisen seitsemän periaatetta

Turvallisuus

Huomioin jokaisen lapsen yksilöllisesti ja sensitiivisesti. Ryhmätilanteissa tuen lasten keskinäistä tutustumista.

Ilmapiiri

Kiinnitän huomiota kiireettömään läsnäoloon. Sallin lapsista lähtevän huumoriin ja ilon. Teen lapselle näkyväksi hänen vahvuuksiaan ja erilaisia onnistumisia.

Mielekäs toiminta

Osoitan uteliaisuutta lapsen kiinnostuksenkohteita, leikkiä sekä omaehtoista toimintaa kohtaan. Annan lapsen tehdä aloitteita ja vaikuttaa yhteiseen tekemiseen. Tarastelen käytettävää tilaa mahdollisimman lapsilähtöisesti ja puran lapsen osallistumisen fyysisiä esteitä.

Arvostus ja aika

Kysyn lapselta hänen kokemuksistaan ja huomioin lapsen näkemyksiä toiminnassani ja päätöksenteon hetkissä. Annan aikaani lapselle, jotta hänelle syntyy mahdollisuus kertoa asioista ja muodostaa näkemyksiä.

Riittävä tieto ja ymmärrys

Varmistan että lapsi saa riittävästi tietoa hänen arkeaan ja elämäänsä koskevista asioista. Annan tietoa sellaisella tavalla, joka on lapselle ymmärrettävä.

Monipuoliset ilmaisun tavat

Tarjoan lapselle mahdollisuuksia ilmaista itseään eri tavoin ja ymmärrän, että puhe ei ole ainoa vuorovaikutuksen tapa. Havainnoin lapsen tapoja ilmaista itseään, ja luon dialogista tilaa, jossa myös lapsi voi tehdä kerronnan aloitteita.

Vapaaehtoisuus ja tuki

En pakota lasta osallistumaan ja vaikuttamaan sellaisissa asioissa, joissa hän ei halua. Tarjoan lapselle hänen tarvitsemaansa tukea osallistumiseen. Huomioin myös lapsen tunnetilan sekä kehollisen ilmaisun.

2 Osallisuuden edistämisen tarkistuslista tutkimuksiin peilaten

2.1 Turvallisuus

Turvallisuus on osallisuuden lähtökohta. Turvallisuuden tunteen syntyminen edellyttää ryhmäytymistä ja kaikkien osallistujien sensitiivistä huomioimista. Lapsen ulkopuolisuuden tunne syntyy siitä, että ei tunne toisia osallistujia tai aikuiset eivät kuuntele, mitä lapsilla on sanottavaa. Kun kaikki yhteisön jäsenet (lapset ja aikuiset) tuntevat toisensa nimeltä ja ulkonäöltä, on helpompaa tehdä aloitteita, pyytää apua ja mennä toista lähelle.

Yksilöllinen tutustuminen lapseen auttaa löytämään myös niitä tapoja, joilla voi vahvistaa lapsen kuulumisen tunnetta yhteisöissä. Lapset kokevat merkitykselliseksi aikuisten toiminnassa positiivisen palkitsemisen, kehumisen ja lohduttamisen. Turvallisuuden toteutuminen jokaiselle lapselle on aikuisen vastuulla.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten varmistan, että lapsella on mahdollisuus tutustua paikalla oleviin ihmisiin ja toimintaan omaan tahtiinsa?
- Millä tavalla edistän lasten välistä tutustumista ja tuen ryhmään mukaan pääsemisessä erityisesti niitä, jotka ovat jääneet sivuun?
- Miten huomioin lapsen kehonkieltä, toimintaa ja eleitä?
- Millaisin sanoin, teoin ja elein rohkaisen, lohdutan ja kannustan lasta?

2.2 Ilmapiiri

Lapsen on helppo liittyä yhteiseen tekemiseen, jos ryhmässä huomioidaan kaikki mukana olijat, ja vallalla on kiireetön, salliva ja leikillinen tunnelma. Aikuinen ei aina ymmärrä lasten huumoria ja saattaa siksi tarpeettomasti rajoittaa sitä.

Turvallisuuteen pohjaavaa ilmapiiriä luodessaan aikuisen on olennaista havaita ja huomioida lapsille henkilökohtaisesti tärkeitä asioita sekä korostaa onnistumisia ja voimavaroja.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten luon kiireettömän tunnelman ja osoitan olevani läsnä?
- Miten mahdollistan huumorin, ilon ja myönteisen ilmapiirin syntymisen?
- Miten hyväksyn lapsista lähtevän äänen, liikkeen ja toiminnan ennustamattomuuden?
- Miten annan lapselle palautetta hänen erilaisista vahvuuksistaan?
- Millaisia onnistumisia lapsessa ja hänen toiminnassaan huomaan?
- Miten huomioin lapsen myönteisessä valossa esimerkiksi puheessani ja sanavalinnoilla?

2.3 Mielekäs toiminta

Lapselle on tärkeää päästä toimimaan itselle mielekkäällä tavalla yhdessä muiden kanssa. Toiminta ja sosiaalinen vuorovaikutus synnyttävät positiivisia tunnekokemuksia.

Luonto tarjoaa mahdollisuuksia lapsen mielekkäälle toiminnalle ja sosiaaliselle vuorovaikutukselle. Kivi, keppi tai lätäkkö tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia ja erilaisia materiaaleja hyödynnettäväksi leikeissä. Lapsen ajatteluun, kiinnostuksen kohteisiin ja lapselle tärkeisiin asioihin voi tutustua lasten leikkiä havainnoimalla ja leikkiin osallistumalla.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten huomioin lapsen kiinnostuksen kohteita?
- Miten liityn mukaan lapsen toimintaan, esimerkiksi leikkiin, ja mahdollistan sen toteutumista?
- Millainen rooli lapsella on kohtaamisissa ja yhteisessä toiminnassa?
- Millaisen roolin itse otan lapsen kohtaamisessa?
- Miten hyödynnän luonnon tarjoamia mahdollisuuksia mielekkäässä ja lapsilähtöisessä toiminnassa?

2.4 Arvostus ja aika

Lapsen osallisuuden kokemuksen edellytyksenä on lapselle syntyvä tunne aikuisen arvostuksesta. Arvostusta voi osoittaa esimerkiksi antamalla lapsille aikaa.

Tutkimuksissa lapset toivovat aikuisilta enemmän henkilökohtaisia kontakteja ja lasten kanssa toimimista sen sijaan, että aikuiset toimisivat lasten puolesta. Lapset toivovat, että heillä olevaa ensikäden tietoa omasta elämästään arvostetaan ja halutaan kuunnella. Lasten tietoa ei tule pitää vähempiarvoisena kuin aikuisten tietoa.

Lapset toivovat, että asioista kertomisella ja osallistumisella on myös merkitystä ja vaikutusta. Lapset haluavat osallistua ja vaikuttaa asioissa, jotka koskettavat jollakin tapaa heidän omaa elämäänsä, läheisiään tai ympäristöään.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten huomioin lapsen, kun hän saapuu paikalle?
- Kuinka paljon aikaa olen valmis käyttämään lapsen kanssa tutustumiseen ja yhteiseen toimintaan?
- Miten lapsi ja lapsen tieto näkyvät työssäni silloin, kun lapsi ei ole läsnä ja toimin aikuisten kanssa lapsen asioissa?
- Miten huomioin lapsen toiveet, tarpeet ja näkemykset?
- Miten lapsi saa tiedon siitä, miten hänen näkemyksiään on huomioitu?

2.5 Riittävä tieto ja ymmärrys

Riittävän tiedon saaminen on edellytys lapsen omien näkemysten muodostamiselle ja kertomiselle. Lapset toivovat saavansa aikuisilta riittävästi tietoa heitä koskevissa ja heidän elämäänsä vaikuttavissa asioissa. Lapset toivovat, että aikuiset kertovat asioista siten, että lapsi voi ymmärtää ne.

Lapsille on tärkeää myös rehellisyys ja se, että aikuiset eivät valehtele heille. Lapset toivovat, että aikuiset miettivät, mikä tieto on lapselle tärkeää ja liittyy lapsen elämään.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten varmistan, että lapsella on riittävä ymmärrys ja tieto häntä koskevista ja hänelle tärkeistä asioista?
- Millä tavoin annan tietoa lapselle huomioiden hänen ikä- ja kehitystasonsa sekä yksilölliset tarpeet?
- Millainen mahdollisuus lapsella on kysyä minulta asioista, jotka mietityttävät häntä?
- Miten perustelen lapselle tekemäni valinnat, ratkaisut ja päätökset?

2.6 Monipuoliset ilmaisun tavat

Lapselle luontevia itseilmaisun tapoja ovat esimerkiksi liikkuminen, leikkiminen, piirtäminen, laulaminen ja vetäytyminen. Lapset toivovat, että heille tarjotaan erilaisia ilmaisun mahdollisuuksia ja heidän erilaiset ilmaisun tapansa huomataan.

Lapset myös toivovat, että kohtaamiset aikuisten kanssa eivät ole yksisuuntaista kyseilyä vaan vastavuoroista juttelua – dialogia, jossa myös lapsi voi vaikuttaa keskustelun kulkuun ja molempien osapuolten ymmärrys voi vahvistua. Aikuinen voi tukea lasta esimerkiksi käyttämällä kuvatukea, huomioimalla leikin ilmaisun tapana ja puhumalla lapsen arkeen ja ikään sopivilla käsitteillä.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Millaisia ilmaisun tapoja hyödynnän lapsen kohtaamisessa?
- Miten mahdollistan moninaiset viestinnän tavat ja lapsen omat valinnat?
- Miten tuen lasta oman näkemyksensä muodostamisessa ja ilmaisussa?
- Miten havainnoin lapsen toimintaa ja sen muutoksia?
- Miten huomioin lapsen omat kerronnan ja toiminnan aloitteet?

2.7 Vapaaehtoisuus ja tarvittava tuki

Lapsen osallisuuden mahdollistaminen vaatii erilaisia tekoja ja toimia. Lapset ovat yksilöitä, jotka tarvitsevat erilaista tukea osallistumiseen. Lapset myös toivovat, että heitä ei pakoteta tai painosteta osallistumaan, vaan he voivat valita, missä asioissa ja miten haluavat osallistua ja vaikuttaa.

Lapset toivovat, että aikuiset tarjoavat myös tunnetukea ja helpottavat lapsen oloa, jos huomaavat että lapsella on vaikea olo.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Miten varmistan, että lapsella on hänen tarvitsemansa tuki ja todellinen mahdollisuus osallistumiseen?
- Miten varmistan, että lapsella on mahdollisuus myös kieltäytyä osallistumisesta?
- Miten tuen lasta vaikeiden tunteiden ilmaisussa ja käsittelyssä?
- Miten vien sensitiivisesti ja lapsen luottamusta rikkomatta tietoa eteenpäin lapsen tuen tarpeesta niille aikuisille, jotka ovat hänen arjessaan mukana?

3 Pohjana yhteisesti jaettu lapsilähtöinen ihmiskäsitys

Lapsikäsitys on sidoksissa ihmiskäsitykseen, maailmankatsomukseen ja maailmankuvaan. Lapsikäsityksen lapsi-sanaan sisältyy myös lapsen ja lapsuuden suhde aikuiseen ja aikuisuuteen. Lapsikäsitys on muuttunut viimeisten vuosikymmenten aikana. Lapsikäsitykseen on vaikuttanut esimerkiksi yhteiskuntatieteellisen ja monitieteisen lapsuudentutkimuksen lisääntyminen sekä YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (1989). Kiinnostus lasta ja hänen näkökulmiaan kohtaan on lisääntynyt yhteiskunnan eri osaluilla ja palveluissa. Lapsi nähdään yhä useammin aktiivisena toimijana, ei passiivisena objektina ja sosialisoin tuloksena.

Ei ole olemassa yhtä universaalia lapsuutta. Lapsen asema vaihtelee ajan sekä paikan mukaan. Kun halutaan edistää osallisuutta, on tärkeä pysähtyä tarkastelemaan omaa, työyhteisön ja lapsen lähiympäristön käsitystä lapsesta ja lapsuudesta. Erilaiset rinnakkain elävät käsitykset vaikuttavat lapsia kohtaavien ammattilaisten jokapäiväiseen työhön. Yhteisesti jaettu ymmärrys aktiivisesta ja osallistuvasta lapsesta edistää osallisuutta mahdollistavaa toimintakulttuuria.

Käy läpi seuraava tarkistuslista

- Millainen on oma käsitykseni lapsesta ja lapsuudesta? Millaisia lapsikäsityksiä kohtaan työssäni muiden taholta (esimerkiksi: ”haavoittuva ja suojeltava lapsi”, ”oikeuksia omaava lapsi”, ”osaava ja aktiivinen lapsi”, ”keskeneräinen lapsi”)?
- Mitkä asiat vaikuttavat käsitykseeni lapsesta ja lapsuudesta?
- Kun tarkastelen omaa lapsuuttani, millaisena lapsena olen itse tullut kohdaksi ja mihin asioihin olen saanut osallistua ja vaikuttaa?
- Millainen lapsikäsitys välittyy omasta arjen toiminnastani: tavastani puhua lapsista, toimia suhteissa lapsiin, tehdä valintoja ja kohdata?

4 Sju principer för att främja barns delaktighet

Trygghet

Jag bemöter varje barn på ett individuellt och sensitivt sätt. I grupsituationer stöder jag barnens möjligheter att lära känna varandra.

Atmosfär

Jag värnar om en närvarande och lugn samvaro utan onödig brådska. Jag ger utrymme för humor och glädje som utgår från barnen. Jag synliggör barnets styrkor och olika former av framgång.

Meningsfull verksamhet

Jag visar nyfikenhet inför barnets intressen, lek och självinitierade aktiviteter. Jag ger barnet möjlighet att ta initiativ och påverka den gemensamma verksamheten. Jag granskar de fysiska miljöerna ur ett så barnorienterat perspektiv som möjligt och undanröjer hinder för barnets deltagande.

Uppskattning och tid

Jag frågar barnet om dess erfarenheter och beaktar barnets synpunkter i mitt arbete och i beslutsfattandet. Jag avsätter tid för barnet så att det ges möjlighet att berätta om sina erfarenheter och bilda egna uppfattningar.

Tillräcklig information och förståelse

Jag säkerställer att barnet får tillräcklig information om frågor som berör dess vardag och liv. Informationen ges på ett sätt som är begripligt för barnet.

Mångsidiga sätt att uttrycka sig

Jag erbjuder barnet möjligheter att uttrycka sig på olika sätt och förstår att tal inte är det enda sättet att kommunicera. Jag uppmärksammar barnets sätt att uttrycka sig och skapar utrymme för dialog där också barnet kan ta initiativ och föra fram sina tankar.

Frivillighet och stöd

Jag tvingar inte barnet att delta eller påverka i frågor där det inte vill medverka. Jag erbjuder barnet det stöd som behövs för att möjliggöra deltagande. Jag uppmärksammar också barnets känslotillstånd och kroppsliga uttryck.

Lähteet

Julkaisussa on hyödynnetty seuraavia tutkimuksia:

Honkanen, Kati (2024). Paikkojen merkitykset subjektiiviselle hyvinvoinnille. Väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-5208-0>

Kalliomeri, Reetta (2024). Osallisuuden edistäminen lastensuojelussa lasten kokemana. Integroiva kirjallisuuskatsaus lasten osallistumisen ja osallisuuden kokemuksista vuosina 2019–2023 tehdyissä tutkimuksissa. [Erikoistumiskoulutuksen lopputyö. Tampereen yliopisto.] [Kalliomeri2024-1.pdf](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-5527-2)

Ortju, Laura (2025). Lapsen osallisuus neuvolassa: monimenetelmällisesti kohti lapsinäkökulmaisen perhehoitotyön mallia. Väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-5527-2>

Pulkkinen, Lea (2018). Kohti yhteistä lapsikäsitystä. Työpaperi 12/2018. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-086-0>

Weckström, Elina (2021). Kertoen rakennettu – toimien toteutettu: Sosiaalisesti kestävä osallisuuden toimintakulttuurin rakentaminen varhaiskasvatuksessa. Väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-4288-3>

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation aiemmat lasten osallisuuden edistämistä koskevat Tietoa työn tueksi -julkaisut:

Tietoa työn tueksi -julkaisu 2/2024: Lasten osallisuuden edistäminen palveluissa lasten kokemana <https://osallisuudenkoordinaatio.fi/wp-content/uploads/2025/01/Tietoa-tyon-tueksi-2-Lasten-osallisuuden-edistaminen-palveluissa-lasten-kokemana.pdf>

Tietoa työn tueksi -julkaisu 3/2024: Teoreettiset jäsennykset lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen tukena <https://osallisuudenkoordinaatio.fi/wp-content/uploads/2025/01/Tietoa-tyontueksi-3.pdf>

